

ОСОБЛИВОСТІ РИНКУ КУРОРТНИХ ПОСЛУГ

Ринок курортних послуг є одночасно сегментом і ринку туристичних послуг, і ринку медичних та оздоровчо-профілактичних послуг. Основу ринку курортних послуг становлять суб'єкти господарювання, які продукують послуги, що спрямовані на запобігання втратам рекреаційної складової людського капіталу (націлені на забезпечення лікування і відпочинку).

До ключових особливостей ринку послуг, в тому числі і ринку курортних послуг, можна віднести [1; 5; 7]:

- значний динамізм ринкових процесів (стрімкі зміни обсягу виробництва, обсягу попиту, цінових характеристик);
- висока чутливість до змін факторів макросередовища;
- продукт, який пропонується гостям, є набором різноманітних послуг, які повинні задовольнити вибагливі очікування споживачів курортних послуг;
- значний вплив неформальної інформації (чуток, очікувань тощо);
- високий рівень сегментації та спеціалізації суб'єктів ринку, що виробляють подібні та унікальні послуги;
- створення сприятливих умов для інвестування та фінансування курортного сектору;
- локальність, що обумовлюється локальним характером споживання та виробництва будь-якої послуги.

Стан ринку курортних послуг та його сегментів характеризують попит, пропозиція, ціна та конкуренція.

Різке падіння попиту призводить до зниження показників заповнюваності курортних установ та, в результаті, зниження рівня їх ефективності.

Основними суб'єктами, що формують пропозицію курортних послуг, є санаторно-курортні заклади, а попит на курортні послуги формують фізичні особи (люди) та рідше – роботодавці (підприємства, установи і організації), які прагнуть заохотити своїх працівників шляхом надання пільгових путівок на оздоровлення [6, с.78].

Підтримка балансу між попитом і пропозицією курортних послуг відбувається через механізм ціноутворення. Динамічна збалансованість ринку курортних послуг повинна базуватися на системі рівноважних цін на курортні послуги (за відсутності значимих зовнішніх шоків) [2, с.39]. Рівноважні ціни формуються завдяки спеціальним механізмам, який у країнах з ринковою економікою підтримується державою за допомогою реалізації заходів антимонопольної політики [8, с.214]. Цінова політика є одним із основних факторів, який формує зацікавленість ринком санаторно-курортних послуг в Україні.

На стан ринку курортних послуг впливає багато факторів: рівень насиченості ринку пропозицією курортних послуг (кількість курортів та курортних територій), традиції громадян відпочивати на курорті, вартість послуг на ринку санаторно-курортного комплексу, доходи населення, наявність платоспроможного попиту, замовлення на дані послуги з боку профспілок всіх рівнів, стан розвитку курортної інфраструктури, сезонність, фінансування з сторони держави.

До основних джерел фінансового забезпечення санаторно-курортних закладів можливо віднести [3, с.47]:

- кошти державного бюджету;
- кошти місцевих бюджетів;
- кошти Фондусоціального страхування;
- благодійні внески;
- кошти від продажу путівок юридичним і фізичним особам;
- кошти власників санаторно-курортних закладів;
- позикові кошти у вигляді кредитів та різних позик;
- кредиторська заборгованість за товари, послуги, роботи;
- кредиторська заборгованість за розрахунками;
- інші джерела фінансового забезпечення.

Ринок курортних послуг, як і ринки інших економічних благ, розвивається циклічно. Процеси, що впливають на стан ринку курортних послуг, доволі

динамічні, а характер впливу різних чинників постійно змінюється, що є причиною коливань ринкової кон'юнктури. У свою чергу, кон'юнктура ринку курортних послуг може бути виражена через певні стадії: підйом кон'юнктури; кон'юнктурний бум; послаблення кон'юнктури; кон'юнктурний спад [4, с.41].

Пропозиція курортних послуг формується суб'єктами курортної діяльності, які вони розповсюджують по спеціальних маркетингових каналах (туристичні агенції, виставки, мережа Інтернет, тендерні пропозиції).

Отже, ринок курортних послуг має свої особливості. Вказаний ринок надає досить широкий, зумовлений зростаючими потребами населення, спектр послуг рекреаційної галузі. Ринок курортних послуг складається з чинників, які впливають на поведінку попиту і пропозиції.

Список використаних джерел:

1. Артџомава Т.І. Умови забезпечення життєстійкості господарських суб'єктів у нестабільному економічному середовищі. Вісник Інституту економіки та прогнозування. 2010. № 1. С.52-54.
2. Васильєв О. Синергетичні підходи в антикризовому регулюванні. Економіка України. 2010. № 9. С. 34-42.
3. Воробйов Ю. М. Фінансове забезпечення розвитку санаторно-курортних закладів. Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. 2012. №3. С. 47.
4. Гріценко А. Глобальна криза як форма сучасної фінансово-економічної динаміки. Економіка України. 2010. №4. С. 37-47.
5. Мартиненко М.М., Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підруч. Київ: Каравела, 2006. 320 с.
6. Соціальна економіка: навч. посіб. / [О.О.Беляєв, М.І. Діба, В.І.Кириленко та ін.]. Київ: КНЕУ, 2014. 481 с.
7. Тарнавська Н.П., Пушкар Р.М. Менеджмент: теорія та практика: підруч. Тернопіль: ТНЕУ, 1997. 476 с.

8. Ткач А.А. Інституціональна економіка: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2007.
304 с.